

ИЗВРШЕЊЕ НА ОСНОВУ ВЕРОДОСТОЈНЕ ИСПРАВЕ

Правноснажно решење извршног суда о обавезивању дужника да намири потраживање из веродостојне исправе за извршене комуналне услуге извршном повериоцу, представља извршну исправу и не може се мењати нити се о том потраживању може поново одлучивати.

На основу извршне исправе из тачке 1. овог правног става извршитељ је искључиво надлежан да одреди и спроведе извршење по предлогу извршног повериоца.

Образложење

Основни суд у Новом Саду, доставио је овом суду сагласно члану 180. ЗПП а у вези члана 10. ЗИО, захтев за решавање спорног правног питања заједно са приложеним предметом И и 3638/15.

На седници Одељења од 26.01.2016. године донета је одлука да се покреће поступак за решавање спорног правног питања, након чега је Основни суд допунио захтев и изнео разлоге о сопственом тумачењу правног питања.

У захтеву се наводи да пред судом има више стотина (1805) предмета по предлогу за извршење поднетом од стране ЈКП „Информатика“. Предлози за извршење заснивају се на решењима извршног суда којима је извршни дужник обавезан да извршном повериоцу намири одређена новчана потраживања за пружене комуналне услуге, које је постало правноснажно. С обзиром, да се предлог заснива на судском решењу о извршењу, као спорно питање се поставља:

- *да ли се правноснажно решење о извршењу донето на основу веродостојне исправе може сматрати извршном исправом у смислу члана 13. Закона о извршењу и обезбеђењу, након што је извршни поступак у коме је решење о извршењу донето правноснажно обустављено?*
- *да ли се у случајевима када се доноси решење о извршењу на основу обавезујућег дела решења о извршењу донетом на основу веродостојне исправе има примењивати члана 252. Закона о извршењу и обезбеђењу?*

Из садржине достављеног предмета произлази: да је ЈКП Основном суду дана 10.10.2015. године поднело предлог за извршење против физичког лица као дужника ради намирења новчаног потраживања с тим да се спровођење извршења повери извршитељу.

Предлог се заснива на извршној исправи – правноснажном и извршном решењу извршног суда Ив 26010/11 од 13.06.2011. године, којим је извршни дужник обавезан да повериоцу исплати укупан износ од 48.089,89 динара и то на име главнице 39.605,66 динара и на име трошкова извршног поступка 8.484,23 динара.

Из приложене извршне исправе произлази да је иста донета по предлогу повериоца за извршење за извршене комуналне услуге према рачунима за месеце 07, 08, 09, 10 и 11/10. Решење је постало правноснажно и извршно јер дужник није улагао приговор против решења о извршењу.

Поступак извршења из којег потиче извршна исправа у овим предметима је правноснажно обустављен, на предлог извршног повериоца пре предузимања радњи ради спровођења извршења.

Закон о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ бр. 31/2011, 55/2014) ближе је уредио поступак принудног остваривања потраживања.

Поступак извршења покреће се на предлог извршног повериоца (члан 2.) који мора да има садржину прописану у члану 35. став 1, 2. и 3. Закона. Сагласно ставу 4. овог члана Закона, уз предлог за извршење извршни поверилац је дужан да приложи извршну исправу или веродостојну исправу.

О предлогу за извршење суд одлучује решењем које има садржину прописану у члану 37. Закона. Ово решење по садржини одговара поднетом предлогу.

Након доношења решења о извршењу суд спроводи извршење по службеној дужности (члан 69. Закона).

Све док извршење није спроведено и поверилац намирен (о чему се одлучује посебним закључком сагласно члану 77. Закона), извршни поверилац може да повуче предлог за извршење у целисти или делимично и без пристанка извршног дужника.

У тој ситуацији одлуком суда ће се обуставити поступак извршења без посебног пристанка извршног дужника и укинати све спроведене радње ако се тиме не дира у стечена права трећих лица. Извршни поверилац у тој ситуацији може да поново поднесе предлог за извршење (члан 35. став 8. Закона).

У правној норми није прописано да ће суд ставити ван снаге и решење о извршењу, у случају повлачења предлога.

Извршни поступак се окончава обуставом или закључењем (члан 75. Закона), док је у члану 76. став 5. прописано да ће се одлуком о обустави извршења укинати спроведене извршне радње, ако се тиме не дира у стечена права трећих лица, али не укида решење о извршењу које је донето по предлогу извршног повериоца.

Садржина овог решења одговара садржини решења које доноси суд у случају повлачења предлога за извршење од стране извршног повериоца. Међутим, у овом случају законом није дато овлашћење извршном повериоцу да може поново поднети предлог за извршење, као што је то прописао у случају повлачења предлога.

У датој ситуацији, када је поступак извршења обустављен на предлог извршног повериоца пре предузимања радњи ради спровођења извршења, обустава поступка може се уподобити са повлачењем предлога за спровођење извршења.

Извршење на основу веродостојне исправе, у суштини треба да омогући намирење одређеног потраживања из ове исправе без претходног вођења судског парничног поступка. Предлог за извршење заснива се на веродостојној исправи које закон изричито одређује (члан 18. ЗИО).

Решење о извршењу на основу веродостојне исправе се разликује од решења о извршењу на основу извршне исправе. Његова изрека састоји се из два дела, тако да решење у ствари садржи две релативно самосталне одлуке.

У првом ставу, обавезује се извршни дужник да у року од осам дана а у меничним и чековним споровима у року од три дана од дана достављања решења, намири потраживање заједно са одмереним трошковима, док у другом ставу извршни суд одређује извршење ради остваривања тог потраживања (члан 37. ЗИО).

Против овог решења дужник једино може изјавити приговор из ограничених разлога (члан 46. а у вези члана 39. Закона), што зависи од слободне диспозиције дужника. Може а и не мора. Уколико се приговор не уложи решење постаје правноснажно.

У случају да се приговором побија одлука у целини или само први став изреке, извршни суд ће ставити ван снаге други став изреке, којим је одређено извршење и предмет доставити парничном суду који ће наставити поступак као да је поднет приговор против платног налога. Даља судбина потраживања, зависиће од одлуке парничнога суда (члан 49. став 4. Закона).

Међутим, ако се приговором побија само други став изреке којим је одређено извршење тада ће извршни суд поступати као у ситуацији када је приговор изјављен против решења о извршењу донетог на основу извршне исправе. Уколико се приговор као основан усвоји, тада се укида део решења којим је одређено извршење.

Таква одлука суда не утиче на први став изреке – којим је утврђено потраживање и дужник обавезан на плаћање одређеног новчаног износа повериоцу у остављеном року. Овај део решења остаје на снази и обухваћен је правноснажношћу, а по протеклу рока за добровољно испуњење обавезе и извршношћу.

У Закону о извршном поступку ("Сл.лист СРЈ" бр. 28/2000) у чл. 54. ст.3. било је изричито прописано да у оваквој ситуацији уколико се приговор усвоји, део решења о извршењу којим је дужник обавезан да намири потраживање има својство извршне исправе, на основу које се може поново тражити извршење.

И у Закону о извршном поступку ("Сл. гласник РС" бр. 125/04) у чл. 21. ст. 3. било је прописано идентично правило а следом тога се развијала и судска пракса.

У Билтену Врховног суда Србије бр. 4/2005 објављена је сентенца са образложењем "Правноснажна одлука извршног суда о обавезивању дужника да намири потраживање из веродостојне исправе, представља извршну исправу и не може се мењати нити се о том потраживању може поново одлучивати."

Иако актуелни закон не садржи изричито прописано овакво правило не постоје ваљани разлози који би оправдали супротно мишљење, од оног које изражава циљ и дух извршења на основу веродостојне исправе – да одлука суда извршења о утврђивању обавезе дужника на намирење потраживања остаје као пуноважна извршна исправа на основу које се сада може покренути нови извршни поступак.

Изложено води основаном закључку да решење о извршењу у погледу одлуке из става 1. изреке о намирењу потраживања стиче својство извршне исправе (као судска одлука), на основу које се поново може захтевати извршење (члан 13. и 17. ЗИО).

У члану 251. ЗИО је прописано да се у поступку за намирење потраживања по основу комуналних и сличних услуга сходно примењују одредбе овог Закона, док према члану 252. и члану 325. став 1. тачка 2. ЗИО, извршитељ поступа по предлогу за извршење на основу веродостојне исправе ради остварења новчаног потраживања по основу извршених комуналних и сличних услуга.

Како се извршна исправа заснива на веродостојној исправи за извршене комуналне услуге, то је извршитељ искључиво надлежан да одреди и спроведе извршење по предлогу извршног повериоца.

(Правни став усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 26.4.2016. године)